

การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

Internal Supervision of Amphoe Mae Ramat Basic Schools under the
jurisdiction of Tak Primary Educational Area Office 2

บุญญาพร ตุ่นเพ็ญ¹ วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2) เปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 308 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.957 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

1. การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม และด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงตามลำดับ

2. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การนิเทศ, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The research purposes were 1) to study the internal supervision of Amphoe Mae Ramat basic schools under the jurisdiction of Tak Primary Educational Area Office 2, and 2) to compare Amphoe Mae Ramat basic schools under the jurisdiction of Tak Primary Educational Area Office 2, separated by position and working experience. The sample was the 308 school administrators and teachers of Amphoe Mae Ramat basic schools under the jurisdiction of Tak Primary Educational Area Office 2. The research tool was the questionnaire, with confidence level 0.77. The analytical statistic was the frequency, percentage, means, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance.

The findings were:

1. The overall of internal supervision of Amphoe Mae Ramat basic schools under the jurisdiction of Tak Primary Educational Area Office 2 were the more level. When ranking each aspect from more to less were the enhancing professional experience in curriculum development aspect, the classroom action research aspect, the group process skill development aspect, and direct teacher assistance aspect, respectively.

2. The comparative study between the school administrators and the teachers of Amphoe Mae Ramat basic schools under the jurisdiction of Tak Primary Educational Area Office 2, the overall and each aspect, were not difference.

Keywords : The Internal Supervision, Basic Educational Institution

บทนำ

การศึกษาเป็นการพัฒนาคนในชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกายและจิตใจ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษายังเป็นปัจจัยในการพัฒนาคน ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศ และยังเป็นการสร้างเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอีกด้วย รัฐจึงตระหนักว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) มาตรา 22 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพนั้น สิ่งที่ผู้บริหารและสถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญประการหนึ่งคือจะต้องส่งเสริมให้ครูมีเทคนิควิธีการต่างๆ ซึ่งรวมทั้งจัดระบบให้มีการนิเทศภายใน เพื่อช่วยเหลือครู ในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 29) นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรา 47 บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งกระบวนการรักษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อให้การจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ให้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารและจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่ และให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการไว้ 16 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และ 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาและ 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

จากผลการประเมินจะเห็นว่าคุณภาพการศึกษาและการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ค่อนข้างต่ำ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จึงนำหลักการการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 -2561) ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งมีเป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัด

การศึกษา โดยกำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไว้ 4 ประการได้แก่ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ และมีนโยบายเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 8 นโยบายการพัฒนาการศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำนโยบายดังกล่าวมาดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองจึงกำหนดกลยุทธ์สำหรับเป็นทิศทางการพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานในสังกัด จำนวน 6 กลยุทธ์ และมีจุดเน้น 10 ประการ ซึ่งจุดเน้นประการที่ 9: กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและผ่านการรับรองจากการประเมิน คุณภาพภายนอก (Quality School)

จากนโยบายข้างต้นจะเห็นว่าในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุผลตามจุดเน้นดังกล่าวนี้ กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งที่เป็นปัจจัยส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะในระดับสถานศึกษา การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่มีประสบการณ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ถือเป็น การแก้ปัญหาด้านการเรียน การสอนที่ถูกจุด เพราะผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ คือบุคลากรในโรงเรียนย่อมทราบถึงปัญหา ความต้องการที่แท้จริง ของตนเอง

ดังนั้นการนิเทศภายในจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ควรมองข้าม เนื่องจากไม่เพียงแต่ช่วยให้โรงเรียนประสบความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังช่วยด้านการบริหารจัดการโรงเรียนด้านต่างๆ ด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการที่จะศึกษา ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตามกรอบแนวคิดของกลิคแมน (GlickMan,et al., 1991) เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 1,532 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 164 คน และ ครู 1,368 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครซี, และ มอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970, p. 608) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 308 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 113 คน และครู 195 คน ได้ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามตำแหน่ง

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง และประสบการณ์ การปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ตามแนวคิดของกลิคแมน (Glickman, 1991 : p.279) ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (Direct Assistance) ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Staff Development) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงาน กลุ่ม (Group Development) ด้านการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) และ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **ประชากร** คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 1,532 คนประกอบด้วยผู้บริหาร 164 คน และครู 1,368 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 : 2556)

2. **กลุ่มตัวอย่าง** คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Classified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนจำนวน 308 คน

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในคั้งนี้** คือ แบบสอบถาม มี 308 ชุด จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ดังนี้

3.1. จำแนกตามตำแหน่ง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 113 คน และครูผู้สอน จำนวน 195 คน

3.2 จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน

3.2.1 ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 155 คน

3.2.2 10 – 15 ปี จำนวน 100 คน

3.2.3 มากกว่า 15 ปี จำนวน 53 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 จัดเตรียมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พร้อมทำรหัสในแบบสอบถามให้ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มไว้แล้ว เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

4.2 เก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ขอนหนังสือจาก วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงสถานศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 308 คน

4.2.2 จัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดให้สถานศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย ภายใน 15 วัน

4.2.3 ตรวจสอบจำนวนของแบบสอบถามที่ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 308 ชุด จากจำนวนทั้งหมด 308 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100 จากกลุ่มตัวอย่าง ทำการตรวจนับ และตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

5.1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ \bar{x} และ S.D.

5.2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent) และ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย

การนิเทศในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ได้ผลสรุปดังนี้

1. การนิเทศในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก และเมื่อพิจารณาระดับปฏิบัติแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพรองลงมา คือ ด้านพัฒนาหลักสูตรและด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน ปรากฏ ดังนี้

1.1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ในภาพรวมมีการปฏิบัติ ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการจัดหาเครื่องมือ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ เพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้รับการนิเทศและมีการสังเกตการณ์สอน เพื่อช่วยแก้ปัญหาของครูได้อย่างตรงจุด เท่ากัน ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานในการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน

1.2 ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ในภาพรวมมีการปฏิบัติ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการพบว่ามี การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดมี 5 ข้อ คือ สนับสนุนส่งเสริมให้โอกาสในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่มีผลต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมครูโดยให้ครูไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ มีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ในเรื่องที่ครูสนใจ และมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูในเรื่องการเรียนการสอน เท่ากัน ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมสัมมนาการใช้สื่อ และเทคโนโลยีใหม่เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัย

1.3 ด้านการพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มในภาพรวมมีการปฏิบัติ ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการพบว่ามี การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดมี 2 ข้อ คือ ส่งเสริมให้ครูร่วมกันทำงานเป็นทีม และเปิดโอกาสให้ครูร่วมกันคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เท่ากัน ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการพบว่ามี การปฏิบัติ อยู่ในระดับ มากและมากที่สุด ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดมี 2 ข้อ คือ สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และช่วยเหลือครูให้สามารถวิเคราะห์ เนื้อหาสาระแผนการสอนและ สื่อการเรียนการสอน เท่ากัน ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดมี 5 ข้อ คือ สร้างความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร จัดให้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพโรงเรียน ครูมีความมั่นใจในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาครูด้านการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับท้องถิ่น และมีการจัดสรรงบประมาณในการติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้

1.5 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการพบว่ามี การปฏิบัติ อยู่ในระดับ มากและมากที่สุด ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดมี 4 ข้อ คือ มีการรวบรวมผลงานวิจัยเพื่อให้ครู นำไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน นำผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง เท่ากัน ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน

2. การเปรียบเทียบการนิเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยจำแนกตาม ตำแหน่ง และประสบการณ์ ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการนิเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ระมาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยมีหัวข้ออภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ใน 5 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น 3 อันดับแรก คือ 1) ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในลำดับสุดท้าย คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ว่าเป็นงานหลักที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียน เนื่องจากการนิเทศภายในสถานศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สมพงษ์ เกษร (2552) ทำการวิจัย เรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 พบว่า ระดับการดำเนินการนิเทศภายในระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการนิเทศภายในระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในตำแหน่งแตกต่างกันมีระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี 11-20 ปี และ 20 ปี ขึ้นไป พบว่าทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ชฎาภรณ์ บรรเลงรัมย์ (2552) ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ตามความคิดของครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และมากที่สุด ด้านที่ปฏิบัติมากเรียงมากไปหาน้อย คือ การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน การพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม และการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรจัดหาเครื่องมือ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้รับการนิเทศ ส่งเหตุการณ์สอนเพื่อช่วยแก้ปัญหาของครูได้อย่างตรงจุดและจัดให้มีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง สร้างความเข้าใจในการวัดผล ปลุกฝังให้บุคลากรเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา และส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานในการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

1.2 ควรมีการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนา ปรับปรุง การนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

1.3 ควรใช้ผลงานวิจัยประกอบการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุงด้านการเรียนการสอน และระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวคิด คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในด้านอื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกจากนี้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ.
- ชฎาภรณ์ บรรณธรรมย์. (2552). **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- บุญชม ศรีสะอาด และพวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2546). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์.
- สมพงษ์ เกษร. (2552). **การดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดของครูและผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่นครศรีธรรมราชเขต 1**. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. (2556). **ข้อมูลบุคลากร**. ตาก : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **การจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.

- Cronbach, Lee Joseph. (1971). **Essentials of Psychological Testing**. (3rd ed.). New York : Harper and Row.
- Glickman. (1991). **Supervision of Instruction:A Development. Approach**. (3rd ed.). Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Krejcie. R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Education and Psychological Measurement**.